

Helduen Literatura

Hobe kontatzen ez badidazu
Hainbat egileren antologia.
Pasazaite, 2013

Material ona

AURREKO BATEAN Gerardo Markuletak itzulitako poeta katalanen antologiaren berri izan genuen kritikarako tarte honetan eta oraingoan ere berak itzulitako ipuin-idazle katalanen antologia batekin gatozkizu. Euskal Herria-Katalunya konexioa, *again*. Aritz Galarragak aukeratu eta hitzaurrea egin dio ipuinetako baten izenburua izenburu orokorrerako duen liburu honi: *Hobe kontatzen ez badidazu*. Ipuinei gagozkiorarik nahiko iradokorra. Bertan bost idazleren narrazioak bildu eta euskarara ekarri dizkigu bikote honek, Galarragaren arabera, berak idatzi nahiko lukeen ipuin liburu osatuz. Orotara hamalau narrazio topatuko dituzu Pasazaite argitaletxeak plazaratutako liburu honetan, eta ez zaituzte epel utziko.

Alde literariotik narrazio bati eskatu ahal zaiona betetzen dute: beste bizitza batzuk ezagutzeko aukera eta pertsonaia batzuekin identifikatzekoa. Zeinekin, irakurle bakoitzaren esku. Ipuinak oso ondo idatzita daude; tentsioa primeran mantentzen dute hainbatek eta espero ez duzun amaiera ere badute zenbaitek. Ia guztiak txertatzen dute elementu ezezaguna egoera ezagun batean, eta istorioaren garapenean asebeteta uzten zaituzte nagusiki. Honez gain, Anjel Lertxundik bere *Berria*-ko zutabea duela gutxi esan bezala, aurreko ezaugarriez aparte bizitzan izaten diren gai ilunei argia ematen zaio tarteka lan honetan. Hori izan da niretzat meriturik handienetako bat antologia honetan. Itzaletan eta isiluneetan galtzen direnak begien parera agertu izana.

Alde pedagogikotik eta alde pertsonaletik ere zerbait esan nahiko nuke. Lagun batek liburu bat gustatzen zaionean “material ona” dela esaten du. Bera irakaslea da eta hori esatean adierazi nahi duena da bere ikasleekin klasean gustora landuko lukeela lan literario hori, haiekin komentatu, haiekin partekatu. Hori da liburu hau irakurri ahala behin eta berriro gertatu zaidana. Irakasle naizen aldetik ipuin batzuen irakurketa amaitzean ikasleekin irakurtzeko eta debatitzeko gogoia piztu zait. Baina baita lagun batzuei oparitzekoa ere. Niretzat, ipuin batek, eta literaturak oro har, barrua mugiarazi behar dizu, izan pentsamendua, sentimendua edo gorputza, eta interperlatuta sentitu behar zara. Liburu honetako narrazio askorekin gertatu zait hori. Orain, zure txanda da, ea zer pizten dizuten zuri. ■

Amaia Alvarez Uribe

Perla apartak, hitz gutxitan

AFORISMOAK gustuko ditugunoi bazka polita eman digute hilabeteotan. Uda aurretik Karlos Linazasororen *Alferrik ez balitz* (Elkar, 2013) bilduma heldu zitzaigun eskuetara. Mila aforismo batu zituen egileak okasiorako, 2009-2013 artean onduak. Azken seiak nabarmendu ditu editoreak, liburuaren atzealdean. Esate baterako, “Izuz akabatzen nago: ideia propio bat izan dut”, edo “Hasieran Hitza zen. Gero, apaizek mundua hiztegi bete zuten”. Neronek, aldiz, hasierakoak nahiago. Halaxe dio lehenak: “Batzuetan, aforismo bat idazteko nobela bat urratu behar da”.

Egunotan, berriz, *Gerrari tiroka* helarazi digu Joseba Berriotoxoa. Gerraren aurkako serbiar aforismoak dira liburuan bildu direnak, Hasier Agirrek itzuliak. Horietarik asko, benetako bonbatzat hartu ditut nik –barka definiziorako irudimen eskasa–: “Serbia hilobiz beteta dago. Gu gara gizakiaren neurriera egini-ko herri bakarra!”, “Herriak koartada ezin hobea dauka. Ez da inoiz agintarierekin egon”, “Krimenaren katea bitan zatitu da. Erdi bat kartzelan dago, bestea parlamentuan”. “Ez iezadazue etsipena kendu! Daukadan guztia da”, “Egia da heroi batzuek gerra-krimenak egin dituztela, baina borrokaren beroan betiere”.

Arantzatxo bat utzi dit liburuak: zenbait esaldi ez ote diren euskara baldar xamarrean pasatu, edo erabat biribildu gabe. Itzulpenaren ajeak, behar bada. Bestela, bilduma bikaina da. ■

Garbine Ubeda Goikoetxea

